

Олыяз авыл жирлеген башкарма комитеты

Карар

10 ноябрь 2022 ел

№ 29

2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номеры Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлеге Уставына таянып, Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлеге башкарма комитеты карар бирә:

1. Кушымта итеп бирелә торган 2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Кукмара шәһәре муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасын расларга

2. Әлеге карарны авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырып, халыкка игълан итәргә; шулай ук «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Житәкче .

Р.Ф.Маликов

Олыяз авыл җирлеге Башкарма
комитетының 10.11.2022 29
номерлы карары белән
расланды

*2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының
Олыяз авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү*

ПРОГРАММАСЫ

**2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл
жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы паспорты**

Программаның исеме	2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү Программасы
Программаның заказчысы:	Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары:	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен иң уңайлы шартлар тудыру; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру; - халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү.
Программаның бурычлары:	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны арту; - өстәмә эш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнес белән мәшгульләр санының еллык артуы; - продукцияне, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне эшләп чыгаруның гомуми күләмендә кече предприятиеләрнең еллык өлеше арту; - жирлек бюджетына кече һәм урта эшмәкәрлектән кергән салым керемнәре өлешен арттыру; авыл хужалыгы житештерүен үстерүдә ярдәм итү; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыру һәм аның эшчәнлеген тәэмин итү; кече эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем биру һәм хокукый яктан ярдәм күрсәтү.
Программа белән идарә итү	Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау чыганаclarы	Жирлек бюджеты 6 мең сум, шул исәптән еллар буенча: <ul style="list-style-type: none"> 1) 2022 ел – 1,5 мең сум; 2) 2023 ел – 1,5 мең сум; 3) 2024 ел – 1,5 мең сум;
Программаның төп башкаручылары	Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның үтәлешен тикшерү	Социаль – экономик һәм финанс сораулары буенча Олыяз авыл жирлеге Советының даими комиссиясе

Программаның бүлекләре:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү
3. Программаның социаль-икътисади нәтижәләргә көтелгән бәя
4. Эшмәкәрлек эшчәнлеген өстенлекле төрләр
5. 2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасының төп чаралары

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының

Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисади алга киткән илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенң двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле тормышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшмәкәрлекнең аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

үз тормышын һәм лаеклы тормыш дәрәжәсен мөстәкыйль тәэмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенң тотрыкландыручы төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яна эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек дәрәжәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясенң һәм тормыш ориентирларының үзгәрүе;

кече һәм урта эшмәкәрлекнең сыгылмалылыгы һәм житештерү структурасын тиз арада үзгәртеп кору, яңа технологияләргә һәм фәнни эшләнмәләргә оператив рәвештә булдыру һәм куллану сәләте.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече эшмәкәрлекне үстерү программасын эшләү һәм тормышка ашыру зарурлыгы туа.

Бүген жирлектә күпчелек Россия Федерациясә Хөкүмәте, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте нәтижәсендә нык күтәрелә торган бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек шактый нык позициядә торуга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән булып кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегә үсешен тоткарлаучы факторлар булып түбәндәгеләр тора:

- инвестиция ресурсларынан файдалану кыенлыгы, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булмавы фондында үз финанс чараларың житмәве;

- гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мәгълүматы аз булу, административ каршылыктар һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшмәкәрлек эшчәнлегә субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган проблемалар:

- кече эшмәкәрлек субъектларының социаль җаваплылыгы югары булмау (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәткә түләү фондын киметү һәм аны «конверт» формасында түләү, мәжбүри пенсия иминияте һәм социаль иминиятләштерү турындагы законнарны үтәмәү);

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба да даими үстерү һәм булган каршылыктарны

урыннарда мәгълүмати, белем бирү, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү юлы белән аны үстерү өчен унайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә, эшлекле элементларне һәм кооперацияне жайга салу юлы белән, шулай ук эшмәкәрләрдә коллектив ихтыяж туарга мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән генә жиңеп чыгу мөмкин. Программа, билгеләнгән максатларга ирешү өчен, жирле хакимият органнарының, шулай ук дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның социаль-иқтисадыи нәтижәләлегенә көтелгән бәя

Программа Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен унай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- районда иқтисади һәм социаль стабиллекнең иң мөһим элементларыннан берсе буларак, кече һәм урта эшмәкәрлекнең тотрыклы эшчәнлеген барлыкка китерүне стимуллаштыра торган уңай иқтисади мохит формалаштыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыру, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү һәм кече предприятияләрне иқтисади яктан ныгыту;
- жирлек бюджетына салым һәм салым булмаган керемнәр үсеше;
- мәшгульлекнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече эшмәкәрлектә эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәжәсен күтәрү;
- көндәшлеккә сәләтле продукция, жирле житештерү хезмәтләре белән товар базарын тулыландыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль жаваплылығы арту.

4. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре.

Район халкының тормыш-көнкүрешен яхшыртуга юнәлдерелгән тотрыклы иқтисади үсешне тәэмин итү максатыннан, эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясе житештерү;
- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;
- транспорт һәм элемент өлкәсе;
- төзелеш;
- социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе.

5. 2022 – 2025 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлеккә үстөрү программасының төп чаралары

№ т/б	Чаралар исемлегә	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Үтәү вакыты
1	2	3	4	5
<p align="center">1. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә нәтижәле үстөрү өчен, хокукый базаны камилләштерү һәм административ каршылыкларны киметү.</p>				
1	Эшмәкәрлек өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшмәкәрлеккә ярдәм итү бунча нәтижәле оештыру чаралары һәм башка чаралар үткәру	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 еллар
2	Кече эшмәкәрлек үсешенә комачаулый торган административ каршылыкларны бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимизацияләштерү аша дәүләт, кулланучылар һәм эшмәкәрләрнен кызыксынулары туры килүен тәэмин итү	Соратыла торган документларның тулы исемлеген һәм һәр этапта аларны карауның конкрет вакытын күрсәтеп, хезмәтләр эшчәнлегенен төгәл, үтә күренмәле регламентын булдыру, шул исәптән: жир кишәрлекләрнен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелешкә һәм реконструкцияләүгә проект документларын карау, элма такталарга һәм реклама мшгьлүматларына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарның торак бинадан булмаган торак бинага һәм киресенчә күчөрү, биналарның үзгәртеп коруга рөхсәтләр рәсмиләштерү һ. б.	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 еллар
3	Коррупциягә каршы торуга юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында кинәшләр әзерләу	Коррупциягә каршы үз-үзәнне тотышның уңай тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тарату. Эшмәкәрләрнен коррупция фактларына каршы торуын арттыру, бизнес алып баруның этик дәрәжәсен күтөрү, кече эшмәкәрлек субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау	Финанслау каралмаган	2022 – 2025 еллар
<p align="center">2. Эшмәкәрлеккә инновацион үсеш (инфраструктураны үстөрү, инновацион потенциалны гәмәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)</p>				

<p>1 Яшьяларне эшмакарлекке жэлеп итүгэ ярдам ите торган чаралар комплексын уздыру, шул исэптэн укыту, магълумати тээмин итү, конкурслар хэм ярышлар, ярминкэлэр, конференциялар, бизнес-фестивальдер һ.б. ларны уздыру</p>	<p>Яшьяларне эшмакарлек эшчэнлегена жэлеп итү. Яшья белгечларне эшкэ урнаштыру масьэлэсен өлешча хэл итү</p>	<p>Жирлек бюджеты акчалары</p>	<p>2022 ел – 1000сум 2023 ел – 1000сум 2024 ел – 1000сум 2025 ел – 1000сум.</p>
<p>3. Кече хэм урта эшмакарлек субъектларына финанс-кредит хэм мөлкет ярдэме күрсэту</p>			
<p>1 Кече эшмакарлек субъектларына, инвестиция проектларын тормышка ашыру өчен, инвесторлар эзлеудэ ярдам итү</p>	<p>Кече эшмакарлек субъектларының потенциалы инвесторлар белэн хезмэтгэшлеген оештыру, кече эшмакарлек субъектларының инвестиция проектларын гамэлгэ ашыру өчен, банк финанславын хэм шахси капиталны жэлеп итү</p>	<p>Финанслау каралмаган</p>	<p>2022 – 2025 еллар</p>
<p>2 Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлэте икътисадының өстенлекле юнэлешларен үстеру максатларында Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлэгендэ кече эшмакарлек субъектларын жир кишерлекларе, торак булмаган биналар белэн тээмин итүдэ булышлык күрсэту</p>	<p>Шэһэр икътисадының өстенлекле юнэлешларен үстеру максатларында кече хэм урта предприятиеларне жир кишерлекларе, торак булмаган сәудэ хэм житештеру биналары белэн тээмин итү, районда үткереле торган тендерлар, аукционнар турында эшмакарларнен хэбәрдарлыгын арттыру</p>	<p>Финанслау каралмаган</p>	<p>2022 – 2025 еллар</p>
<p>3 Милли хэм мәдэни үзэнчәлеклардэ урта хэм кече эшмакарлекне үстерүгэ ярдам итү</p>	<p>Кече хэм урта эшмакарлек субъектларына ярдам</p>	<p>Жирлек бюджеты акчалары</p>	<p>2022 ел – 500 сум 2023 ел – 500 сум 2024 ел – 500 сум 2025 ел – 500сум.</p>

4. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә магълумати-консултация ярдәме күрсәтү.

<p>1 Районда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларны магълумати яктан тәэмин итү</p>	<p>Кече һәм урта бизнес вакилларенен алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Олыяз авыл Башкарма комитеты үткәрә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чараларда катнашуга кече эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү</p>	<p>Финанслау каралмаган</p>	<p>2022 – 2025 еллар</p>
---	--	-----------------------------	--------------------------

5. Эшмәкәрнен уңай имиджын һәм жәмәгатьчелектә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңай фикер формалаштыру

<p>1. Кече эшмәкәрлек субъектларын күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга жәлеп итү.</p>	<p>Эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итү, эшмәкәрлек эшчәнлегенен ин яхшы субъектлары эшенен алдынгы тәҗрибәсен тарату, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Олыяз авыл жирлегенен социаль-икътисади үсешендә кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау</p>	<p>Финанслау каралмаган</p>	<p>2022 – 2025 еллар</p>
--	---	-----------------------------	--------------------------